

Distribution of characteristics of an subject forming transformation " liquidation " in behavioural heuristics in semantic structure {P...p...Q...}

Abstract: The heuristics are presented, in which the subject acts upon the object with transformation "liquidation". The main characteristics of the subject are established, giving rise to transformation "liquidation" addressed to an object.

Author information:

Georgi Lambadjiev
Prof. Dr.
Academic of
the Bulgarian Academy of Sciences and Arts
✉ georgilam@abv.bg
🌐 Bulgaria

Keywords:

psychology, set, behavioral heuristics, liquidation

Целта на статията е да се представят основни преобразувания, които характеризират главна съставка (P_1) на установката на субект, формираща главно преобразуване (p_1) „ликвидиране“. Това преобразуване е идентифицирано в евристики Е, сентенции С и е обобщено чрез тяхното перифразиране П като поведенчески евристики.

За целта са анализирани семантични структури {P...p...Q...} на поведенчески евристики. Те включват една или множество характеристики {P} на установката на субект P и една или множество характеристики {p} на преобразуване p, с което субектът въздейства върху обект, който притежава една или множество характеристики {Q}.

С: “Лицемерният палач разхлабва примката” (немска).

П: Инверторът (палачът) (P_1) заменено (P_3) трансформиращ (лицемерен) (P_2) увеличава (удължава) (p_2) **ликвидирането** (p_1) на инвертирания (осъдения) (Q_1).

С: “На брега кучето отмъква крокодила, а във водата – крокодилът отмъква кучето” (древноиндийска).

П: Присъединеният (към своя територия) (P_1) **ликвидира** (p_1) увеличения (силния) (Q_1) отстранен (от своя територия) (Q_2).

С: “Мокрото и сухото заедно изгарят” (персийска).

С: “В огъня на виновния гори и невинния” (туркменска).

П: Инвертираният (огънят) (P_1) **ликвидира** (p_1) увеличено (Q_1) увеличено (всичко) (Q_2).

С: “От злото око и камък се пука” (арменска).

П: Инвертираното (злото) (P₁) **ликвидира** (p₁) увеличено (Q₁) увеличено (всичко) (Q₂).

Е: “За генерала на разбитата армия е по-добре да не разсъждава за сраженията” (японска).

П: Ако инвертираният (врагът) (P₁) е **ликвидирал** (p₁) слятото (армията) (Q₁), то аналогизирано (L₂) увеличеният (генералът) (L₁) да изключва (l₂) аналогизиране (размисъл) (l₁).

С: “Прекалената святост е погубила Гърция” (грузинска).

П: Пораждане (P₁) копирано (святост) (P₂) увеличено (P₃) увеличено (прекомерно) (P₄), **ликвидира** (p₁) аналогизирано (Q₂) копиране (ценността) (Q₁).

С: “Ако пълководецът е умел, врагът е нагоре с краката” (узбекска).

С: “Ако пълководецът е храбър, врагът ще бъде стъпкан” (каракалпакска).

П: Анализираният (P₂) увеличено (пълководецът) (P₁) пораждащ (добър) (P₃) **ликвидира** (p₁) инвертирания (врагът) (Q₁).

С: “Орелът и на старини ще настигне фазана” (корейска).

С: “Старото куче ще съумее да хване прасенцето” (абхазка).

П: Увеличеният (силният) (P₁) трансформиран (P₂) увеличено (остарял) (P₃) **ликвидира** (p₁) намаления (слабия) (Q₁).

С: “Не товарът убива животното, а неговия излишък” (Сервантес).

С: “Камилата я погубва тежкия товар...” (туркменска).

П: Трансформирането (товарът) (P₁) увеличено (P₂) увеличен (прекалено голям) (P₃) **ликвидира** (p₁) слятото (субекта) (Q₁).

С: “... Богатия умира от страх” (асирийска).

П: Аналогизираното (P₂) отстраняване (страхът) (P₁) **ликвидира** (p₁) включващия (богатия) (Q₁).

С: “Куршумът умерва тогова, който е страхлив” (руска).

П: Аналогизираното (P₂) отстраняване (страхът) (P₁) **ликвидира** (p₁) слято (субекта) (Q₁).

С: “Унинието погубва човека и разрушава неговото здраве” (Емерсон).

С: “... Човекът (се руши) – от скръбта” (турска).

П: Аналогизираното (P₂) отстраняване (скръбта) (P₁) **ликвидира** (p₁) слято (субекта) (Q₁).

С: “Дето кокошка пропее, тя къща опустява” (българска).

С: “... Човека (го погубва) – славата” (туркменска).

П: Аналогизираното (P₂) увеличаване (славата) (P₁) **ликвидира** (p₁) слятото (субекта) (Q₁).

С: “... Раздорът е причина за гибел” (тагалска).

П: Аналогизираното (P₂) заменяне (раздорът) (P₁) **ликвидира** (p₁) слятото (цялото) (Q₁).

С: “За да се убие тигър непременно са нужни родни братя” (китайска).

П: Породените (P₁) слети (родни братя) (P₂) **ликвидират** (p₁) инвертирания (противника) (Q₁) увеличен (силен) (Q₂).

С: “Малката алчност голяма вреда донася” (турска).

С: “... Алчността ще... накара (човек) да заколи и последния кон” (каракалпакска).

П: Включващият (P₁) увеличено (алчният) (P₂) **ликвидира** (p₁) увеличено (Q₁) увеличено (всичко) (Q₂).

С: “Гладът погубва благочестието” (турска).

П: Включването (P₁) отстранено (гладът) (P₂) **ликвидира** (погубва) (p₁) пораждането (Q₂) на копиране (благочестие, благородство) (Q₁).

С: “Изобилието ... погубва мнозина” (английска).

П: Увеличеното (P₁) увеличение (изобилието) (P₂) **ликвидира** (p₁) увеличено (Q₁) увеличено (много) (Q₂).

Е: “... Липсата погубва мнозина” (английска).

П: Намаленото (P₁) намаляване (липсата) (P₂) **ликвидира** (p₁) увеличено (Q₁) увеличените (много) (Q₂).

С: “Леността незабелязано унищожава всички добродетели” (Ларошфуко).

П: Трансформирането (P₁) изключено (леността) (P₂) **ликвидира** (p₁) пораждането (добродетели) (Q₁) увеличено (Q₂) увеличени (всички) (Q₃).

С: “Правите дървета отсичат преди другите” (китайска).

П: Пораждането (старта, началото) (P₁) **ликвидира** (p₁) копираното (правото) (Q₁).

С: “Ако дървото загине, за това са виновни корените” (акан).

П: Пораждащите (P₁) **ликвидират** (p₁) породеното (Q₁).

С: “Долната глава изяжда горната” (българска).

П: Пораждащата (долната глава) (P₁) **ликвидира** (p₁) разграничаващата (горната глава) (Q₁).

С: “Знанието е пагубно за любовта” (Оскар Уайлд).

П: Копирането (знанието) (P₁) **ликвидира** (p₁) пораждането (любовта) (Q₁).

С: “Справедливата дума и камък ще разтроши” (ногайска).

П: Копирането (истината) (P₁) **ликвидира** (p₁) уравниеното (устойчивото) (Q₁).

С: “Клин клин избива” (българска).

С: “Камъкът с камък се троши” (персийска).

С: “Горчивото се унищожава с горчиво” (узбекска).

С: “Хитрост хитрост прехитря” (българска).

С: “Хитростта с хитрост се побеждава” (руска).

Е: “С каквото си сгрешил, с него се лекувай” (руска).

С: “Само войната ще даде отпор на войната” (чечено-ингушка).

П: Аналогичното (P_1) **ликвидира** (p_1) аналогичното (Q_1).

С: “Който е по-силен от теб, той ще те убие даже със същото копие, което държиш в ръка” (хайя).

П: Увеличеното (силното) (P_1) **ликвидира** (p_1) намаленото (слабото) (Q_1).

С: “Който не лентяйства, той довежда до край започнатата работа” (волф).

П: Трансформирацията (работещият) (P_1) **ликвидира** (p_1) трансформирането (задачата, работата) (Q_1).

С: “Една грешка може да заличи сто сполуки” (Балтасар Грасиан).

Е: “... Внимавай – зложелателите ще забележат всеки твой пропуск, но не и твоите постижения” (Балтасар Грасиан).

П: Инвертирането (грешката) (P_1) **ликвидира** (p_1) пораждането (постижението) (Q_1).

С: “На този, който пуши, му изгарят ... парите” (туркменска).

П: Инвертиращият (пушещият) (P_1) **ликвидира** (p_1) включеното (парите) (Q_1).

С: “На този, който пуши, му изгарят ... вътрешностите” (туркменска).

П: Инвертиращият (пушачът) (P_1) **ликвидира** (p_1) включеното (вътрешностите си) (Q_1).

С: “Планините и камъните пороят ги руши ...” (киргизка).

С: “Блудството сграда събаря” (българска).

С: “Домът се разваля от виното ...” (арабска).

П: Инвертирането (пиянството, пороят) (P_1) **ликвидира** (p_1) уравнивесеността (домът, планината, камъните) (Q_1).

С: “Когато дойде смъртта, всички дела се прекратяват” (китайска).

П: Инвертирането (смъртта) (P_1) **ликвидира** (p_1) трансформирането (работата) (Q_1).

Табл.1

Разпределение на основни преобразувания, характеризиращи субект, с които корелира неговото главно преобразуване $p_1 =$ „ликвидиране“ при семантична структура $\{P...p...Q...\}$

Главно преобразуване p_1	Главна характеристика P_1 на субект P , която е представена чрез основно преобразуване	Брой на евристики с главни характеристики P_1 , p_1 и Q_1
	Пораждане	5
	Включване	2
	Присъединяване	1
	Сливане	0
	Компенсиране	0
	Разграничаване	0

Ликвидиране	Отстраняване	3
	Изключване	0
	Ликвидиране	0
	Копиране	2
	Аналогизиране	1
	Адаптиране	0
	Увеличаване	4
	Уравновесяване	0
	Намаляване	1
	Трансформиране	3
	Заменяне	1
	Инвертиране	9
	Общо	32

Табл.2

Разпределение на връзки на основни преобразувания от хомеостазната и проясняващата скали, характеризиращи субект, с които корелира неговото главно преобразуване $r_1 = \text{„ликвидиране“}$ при семантична структура $\{P...p...Q...\}$

Главни характеристики P_1 на субект P, изразени чрез основни преобразувания		Главно преобразуване r_1 , което е формирано от субект P	
Хомеостазна скала	Проясняващата скала	Хомеостазна скала	Проясняващата скала
Пораждане	Копиране	Пораждане	Копиране
Включване	Аналогизиране	Включване	Аналогизиране
Присъединяване	Адаптиране	Присъединяване	Адаптиране
Сливане	Увеличаване	Сливане	Увеличаване
Компенсиране	Уравновесяване	Компенсиране	Уравновесяване
Разграничаване	Намаляване	Разграничаване	Намаляване
Отстраняване	Трансформиране	Отстраняване	Трансформиране
Изключване	Заменяне	Изключване	Заменяне
Ликвидиране	Инвертиране	Ликвидиране	Инвертиране

Основни изводи

1. Ако взаимодействието между субект и обект може да се представи чрез семантична структура $\{P...p...Q...\}$, то главното преобразуване „ликвидиране“, което е приложено от субект към обект, е предизвикано от

главна характеристика на субекта, която приоритетно може да се представи чрез основно преобразуване от проясняващата ска̀ла.

2. Ако взаимодействието между субект и обект може да се представи чрез семантична структура $\{P...p...Q...\}$, то главното преобразуване „ликвидиране“, което е приложено от субект към обект, е предизвикано от главна характеристика на субекта, която приоритетно може да се представи чрез основни преобразувания, които са разположени в негативните полуска̀ла на проясняващата ска̀ла.
3. Ако взаимодействието между субект и обект може да се представи чрез семантична структура $\{P...p...Q...\}$, то главното преобразуване „ликвидиране“, което е приложено от субект към обект, е предизвикано от главна характеристика на субекта, която приоритетно може да се представи чрез основно преобразуване „инвертиране“.